

TAPOLCZAI LAPOK

EZEELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 kor na.

Háborus karácsony.

Ilyen nehéz, háborus karácsonya még kevés volt a magyarnak. Züllött közállapotainkra rácsapott a háboru réme, ezer vész és baj közé kerültünk. Hirtelenében belekerültünk a világtörténelem forgatagának kellős közepébe és a világtörténelmet vérrel csinálják. Ma már minden egyes magyar állampolgár a maga bőrén érzi a nagy események hatását, az egyiket behívták katonának, a másikat rokonát, hozzátartozóját szőlítették fegyver alá, az üzletek rosszul mennek, az élelmiszerek ára mind magasabbra szökken. Érezzük, látjuk, hogy olyan események kezdenek magukkal ragadni bennünket, amelyeket eddig nem ismertünk, amelyenkről még csak nem is álmodtunk. Világháboru! Száz és százezer ember pusztulása.

Leírhatatlan hangulatok között virrad ránk karácsony ünnepe. A békéé, a szereteté! Mely örült ellentét! Ha hitetlenek lennénk és nem volna annyi vesztetni valónk, kacagnánk a pokoli humor fölött, amely a világháborus izgalmak kellős közepébe a béke ünnepeket iktatja be.

De félre a kishitűséggel és a rossz indulattal. Modern filozófusok hasztalan hirdetik, hogy az ember a boldogságra született. Az élet ennek ellen-

kezőjét bizonyítja. Amíg az ember akár szegény, akár gazdag, keresztül vergődik pár évtizeden, ami neki a nagy mindenségből kijutott, a szenvedés, a boldogtalanság és a küzdelem minden skáláján, végig kell mennie. Anyjának szenvedése között születik meg a gyermek és a kín hangulata kíséri végig az egész életén. A Megváltó élete, kinek megszületését most ünnepeljük, nem volt-e kínódásokkal teljes?

Adatott nekünk a hit, a remény és a szeretet és ezzel érdemessé vált a lét arra, hogy küzdjünk és küzködünk érte. Ezek az élet értékei és az ember mindenkor göresösen ragaszkodott hozzájuk. Most is így vagyunk. Nem lehet olyan szomorú a karácsony, nem lehet oly rémekkel fenyegető a háboru, hogy kiirtsa a szivekből a hitet, a reményt és a szeretetet. Ha nem is születünk arra, hogy boldogok legyünk, boldogtalankká sem akarunk válni, és minden erőnkkel ragaszkodunk azokhoz az eikölcsi és anyagi javakhoz, amiket a sors megadott nekünk.

Ezért üljük meg bensőségteljesen, megnyugvással karácsony szent ünnepeit és várjuk elszántan, de nem reménytelenül, hogy mit hoz a holnapi nap. Nincs az a viharos, sötét éjszaka, amely után fel nem ragyog a nap; nem csak minden jó mulik el, de minden rossz is.

Isteni bölcsesség és jóság megnyi-

latkozását kell látnunk abban, hogy éppen most, a háborus izgalmak szélvészében derül ránk a béke ünnepe. Hirdetvén, hogy a jövő és az igazság mégis csak az, hogy békének kell lenni az emberek között.

Nagy időket élünk, magyarok. Imádkozzunk, hogy béke legyen, de vitéz őseinkre emlékezve, bizva a magunk erejébe vetett hittel fogadjuk, ha el dől a háboru kockája.

Üljük meg szent áhitattal a szeretet és béke ünnepeit, amely adatott nekünk az élet harcok zivatarai között. Mert bármily veszedelmek fenyegetsenek is, nem a harc az ember hivatása, hanem az, hogy éljen békében és egymás iránt való szeretetben. Az ehhez való ut sokszor a csaták vérzivatarai között vezet.

Erdösi Dezső.

A népszámlálás eredményei.

A központi statisztikai hivatal közzé tette az 1910. évi népszámlálás fontosabb adatait. Ezek a számok erejével bizonyítják a magyarság nagyszerű gyarapodását.

A nép növekedése.

A magyar birodalom lélekszáma: 20,886,487, 1,631,928 lélekkel több, mint tíz évvel ezelőtt volt. Az anyaország lakóinak száma: 18,264,533. A gyarapodás 8,5%, a városokban azonban nagyobb a szaporodás, a be-

TÁRCA.

Nikomédius, az aranycsináló.

Írta: Sas Ede.
I.

Abban az időben történt, amikor az emberek, ha aranyat akartak csinálni, nem mentek a tőzsdére, nem alapítottak bankot, vagy ami legcélravezetőbb: nem jártak ki vasuti engdélyeket, gyógyszerári jogot és hasonló földi javakat; hanem mindezen közvetett módok helyett közvetlenül a dologra tértek: mesterséges uton igyekeztek a dicső fémét előállítani. A titokzatos, félelmes, különösen pedig füstös műhelyekben, amelyek falaira hatalmas lókoponyák voltak tűzve, denevérek voltak kiszögezve, bolthajtásokról pedig rengeteg gyíkok, óriáskigyók és egyéb borzasztó hullók lógtak alá; javában rottyog-

tak a tudomány boszorkányüstjei s a tudósok annyit törték a fejüket a kínos problémán, hogy csaknem mind beleőrültek a bölcsök kövének keresésébe. Ebben a régi korban, egy bástyás, tornyos, rostély ablakos, alabárdokkal kopogós német városkában élt a mi történetünk hőse, a derék Nikomédius Teofasztus mester, aki jeles aranycsináló hírében állott, noha világeletemben még egy újpesti hatást sem tudott létrehozni. Egy egész hosszú életet eltöltött az erdemes mester lombikjai, görebjei és csodás ákombákomokkal telt könyvei mellett; szakálla akkorára nőtt, hogy derekára csavargatva viselte; s utoljára is nem hogy aranyat tudott volna csinálni, de azt sem tudta, fiu-e vagy leány.

— Mindegy! — csüggedetlenül és nagy fekete szemében föllobogott a tudomány szent örülete — azért nem hagyom abba a munkát, míg végre is sarkom alá gyűröm a titkos szellemeket. Megszerzem magamnak az örök

dicsőséget, a Nikomédius név hallhatatlanságát és mellesleg én leszek a világ leggazdagabb embere...

Meg kell jegyeznünk, hogy a kitünő mesternek alapos oka van arra, hogy az örök dicsőségen kívül a vagyonszerzésre is törekedjék. Vala ugyanis a házában egy nevezetes nőszemély, aki úgy szerette a selymet és bársonyt, hogy kevés lett volna számára Peru minden kincse, ha ugyan Peru már akkor föl lett volna fedezve. Ez a hölgyecske az agg tudós gyönyörű fiatal felesége volt, — de mi ne dobjunk azért rá követ, amiért komoly tudós léte egy ilyen ifju és bohó kis ördögöt vön feleségül!

Nikomédius mester, kellő óvatossággal, olyan élemedett gazdasszonyt fogadott a házába, mintha az írta volna a Sybillák könyvét. Mit tesz azonban Isten, azaz hogy a ravasz gazdasszony? Egy nap, mikor a tudós keresves deréknyillalások miatt nyögött az ágyában, mert előző nap meghült a bagoly-

Van szerencsém az igen tisztelt vevőközönség becses figyelmét felhívni legkényesebb igények is kielégítést nyerne. — Karácsonyi és újévi ajándékok, női és férfi divatcikkek nagy választékban. — 12 darab női batiszt himzett zsebkendő reklám ár 6 korona. — Férfi raglanok és flu-öltönyök gyári áron árusíttatnak. — A nagyérdemű közönség szives látogatásait kérem Vidéki megrendelések legpontosabb összeállítására.

KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁSOMRA.

A kiállítás olyan dúd és izléses, hogy a :-

Karácsonyi és újévi ajándékok, női és férfi divatcikkek nagy választékban. — 12 darab női batiszt himzett zsebkendő reklám ár 6 korona. — Férfi raglanok és flu-öltönyök gyári áron árusíttatnak. — A nagyérdemű közönség szives látogatásait kérem

Kiváló tisztelettel

NAGY MÓR, KESZTHELY.

vándorlás miatt — mint a megyékben. Legkisebb a szaporodás a Tisza-Maros közén: 148 %.

A kivándorlás révén veszteségünk az utolsó tíz esztendőben: 645.510 lélek, míg 1890—1900 közt 166.746 volt. Viszont a bevándorlás felével csökkent. Külföldi honos 278.130 tartózkodott a magyar birodalomban a népszámlálás idején. Külföldön tartózkodó magyar honos 598.219 volt. Tíz év előtt 240.220.

Férfiak és nők aránya.

A népszámlálásnak egyik érdekes tanulsága, hogy az utolsó tíz év alatt erősen megnőtt a nők többlete, 1900-ban, 9,672.407, 1910-ben már 10,541.154 nő volt a magyar birodalomban. Tíz év előtt ezer férfira jutott 1009 nő, most 1019, (városokban: 1005, a megyékben: 1021). 1900-ban kilencven-ezerrel volt több a nő, most kétszáz-ezerrel tesz ki ez a különbség. A férfiakat fogyasztó kivándorlás okozza a nőknek ezt a nagy többletet, mivel a férfiak természetes szaporodása nagyobb, mint a nők.

Életkor.

Gyermekkorban levő (tizenöt éven aluli) lakosa 7,4425.963 van a magyar birodalomban. Produktív korban 13,749.433 lakos van.

Családi állapot.

A házások száma ugyanannyi, mint az előző népszámlálás idején volt. A népesség: 40,2 százaléka. Abszolút számban: 8,399,020 lélek.

A magyarság fölénye.

A népszámlálás legfontosabb tanulsága a magyarság nagy térfoglalása országszerte és különösen városainknak rohamos magyarosodása. Már maga az a körülmény, hogy a magyarság szaporodásának aránya szinte kétszerannyi, mint az egész lélekszámé. Az anyaországban a magyarság 14,9 százalékkal szaporodott az országos átlag 8,5 százalékos szaporodásával szemben. A nemzetiségek közül a rutének szaporodása haladja meg az országos átlagot, a németek és tótok nemcsak, hogy nem szaporodtak, hanem lényegesen fogytak. Amazok 95.793 lélekkel, ezek 55.808 lélekkel.

Anyanyelv szerint így oszlik meg a magyar birodalom népessége: magyar 10,050.575, német 2,057.435, tót 1,967.970, oláh 2,949.032, rutén 472,587, horvát 1,833.162, szerb 1,106.471 és egyéb anyanyelvű (sokác, vend, cigány stb.) 469.225. A szoros értelemben vett Magyarországon ilyen a megoszlás: magyar 9,944.627, német 1,903.357, tót 1,946.57, oláh 2,948.186,

rutén 64.270, horvát 194.848 szerb 461.516 és egyéb 401.412. A magyar szaporodott 1,293.107 lélekkel, az oláh 149.627, a rutén 39.496, a szerb 23.779 és a horvát 3376 lélekkel. Az ország népességének szaporodásából 90,7 százalék a magyarság javára jut, a magyar birodalomban is 80 százalék. Azokban az országrészekben is, ahol a magyarság kisebbségben van, a szaporodásnak a nagyobb fele a magyarságé, sőt három országrészen (Duna jobbpartján, Duna-Tisza közén és a Tisza jobbpartján), ahol a nemzetiségek megfogytak, a magyarság szaporodása abszolút számokban — több, mint az országrészek egész növekedése.

Legnagyobb a magyarság szaporodása a Nagyalföldön (20,7 százalék), Tisza jobbpartján és a Duna balpartján, ahol a tótságtól hódítunk annyira, hogy itt, a tótok főfészkeiben csak 0,5 százalékkal tudott szaporodni a tótság. Óriási módon gyarapodott a magyarság például Turóc megyében: 154,5 százalékkal. Ennél is nagyobb a szaporodásunk Zimonyban: 164,4 százalék. Es örvendetes a magyarság szaporodása Fiumében is: 128,5 százalék, ahol tíz év alatt megkétszereződött a számuk. Legkisebb a magyarság szaporodása a Tisza balpartján.

Az egész magyar birodalom területén abszolút többségbe jutott a magyarság, 45,4 százalékról 48,1 százalékra szökve föl. Az anyaországban pedig eddig még nem tapasztal mértékben emelkedett a magyarság aránya a népesség számában: 51,4 százalékról 54,5 százalékra.

A magyarság ilyen nagy előhaladását kíséri a nemzetiségek szaporodásának stagnálása vagy pláne a megfogyatkozásuk. A németek a Tisza balpartját és Erdélyt kivéve, mindenütt fogytak. Az oláhság aránya csökkent Erdélyben 56,4 százalékról 55 százalékra. Ellenben itt a magyarság 32,9 százalékról 34,3 százalékra szaporodott.

Magyarul tudás.

A magyarul tudás mértékének emelkedésére nyilván jellemzőbb, ha csak az anyaországi adatokat tekintjük. Tehát az összes népesség 64,7 százaléka tud magyarul beszélni (11,820.416 lélek), az idegenajkuak közül 22,5 százalék, ami azonban még mindig édes-keves. Mégis 358 ezerrel megfogyatkoztak a magyarul nem tudók és az anyaország lakosságának kétharmada beszél a nemzet nyelvére. A nem magyarok közül tud magyarul 1,895.789, de nem tud 6.444.117. A városokban 85,1 százalék tud magyarul beszélni. (Eddig 80,4 százalék.)

Vallás.

A magyar birodalom lakosságának több mint fele római katolikus (10,888.138). Görög kath. 2,025.508, görög keleti 2,987.123, református 2,621.329, ágostai evangélikus 1,340.143, izraelita 932.458, unitárius 74.296 és egyéb vallású 17.452. A két hatholikus felekezet és az izraeliták száma száma szaporodott, a többi pedig fogyott.

Irni-olvasni tudás.

Az irástudás erősen növekedett ugyan, de még mindig silányul állunk az elemi kultúra dolgában. A magyar birodalomnak hat éven felüli népességéből 66,7 százalék tud irni-olvasni (1910-ben 59,3 százalék), az anyaországban pedig 68,7 százalék. A városokban a lakosság 85,4 százaléka irástudó. Legműveltebb városunk Sopron, ahol a 6 éven felüliek 95 százaléka irástudó, Budapesten 92,5 százalék az arány. A vármegyék közül legműveltebb Sopron (88,9 százalék) és Sopron (88,2 százalék) s általában vezetnek a dunántúli megyék.

Egyről-másról.

Válság. Súlyos anyagi gondok emésztik az iparosokat és kereskedőket. Beütött a pénzügyi válság. Az előhírnöke már a nyáron utrakelt; az emberek mindenütt kedvetlenül fogadták; rosszalották, hogy minden látható ok nélkül félreverték a harangokat. Pedig a hírnök jobban tudta a dolgát. Figyelmeztetése inkább jóakaratu volt: ne kezdjünk most kockázatos vállalatokba, mert szűkül a pénzeszterna és maholnap egészen bedugul. — Más országokban, ahol az ipar és kereskedelem szilárd bázison áll, ahol a vállalkozás nem fikció, hanem tömör vagyongyűjtés, ilyen krízis nem váj nagy nyomokat a közgazdasági életben, mert erősebb a magánvagyon. Mi azonban akár kicsinyben, akár nagyban, csak a kölcsönre, tehát másnak a vagyonára alapítjuk egész jövőnket. Tekintsünk csak körül a szűkebb hazánkban: majd minden házat a takarékpénztáraink építettek, birtokainkat a takarékpénztárak vették, majd minden embert a kis vagyonához a segélyszövetkezetek juttatták. És ha meggondoljuk, hogy ezáltal gazdaságilag mennyire fejlődött ez a vidék, akkor azt kell mondanunk, hogy a takarékpénztárak nemzeti munkát végeztek: megalapozták ennek a vidéknek gazdasági fejlődését úgy, hogy ez szilárd alapon áll, s egyetlen ház sem dőlt rommá ebben a borzasztó országos — tájfunban.

várában a nagy aranyfőzesben, az éltes nőszemély helyett — akit minden tülzás nélkül nevezhetünk vén boszorkánynak, — rőzsás, hajnalfriss tünemény lépett a szobájába.

— Ki vagy, te angyali lény? — nyitotta kerekre fátyolos szemét a beteg. — Az ég angyala vagy, aki a bölcsök követ hozod nekem?

— Én a gazdasszony unokahuga vagyok — csilingelte a tünemény bájos pukkedlivel — s herbataát hozok a mesternek...

Mit magyarulzik sokáig a dolgot? Nikomédius mester az ódon, bástyás, alabárdokkal kopogós városka templomában oltárhoz vezette a búbajos hajadont — de azért, meg kell adnunk, nem tántorodott el a megkezdett utjáról, mert rövid, de velős mézeshetek után újra hozzáfogott az aranyfőzéshez...

II.

Az időben pedig az ódon, bástyás, alabárdokkal kopogós német városkában XIX. vagyis egy híján husz Gotthold Bertram uralkodott, aki a legelőnkebben érdeklődött Nikomédius tudományos kísérletei iránt. A kegyes fejedelem ugyanis titokban azt az óhajt táplálta, hogy ha Nikomédius felfedezése sikerül, ő is rendbe tudja szedni az állam, vagyis az ő kasszáját. (Végső szükség esetén kintpadra vontatja a mestert és ki tűzesharapófogozza belőle az aranycsinálást.) A tudományok iránt nemesen érdeklődő fejedelem tehát sűrűn elküldözte kincs-

tárnokát, Gundobold lovagot az aranycsináláshoz, megtudakolandó: mennyit haladtak már a kísérletek; magyarul mondva: Mikor lesz már dohány?

A válság állandóan kedvezőtlen volt — s Gundobold lovag már meg is unta volna, hogy egyre hiába járjon az aranyfőző nyakára, ha nem legtöbbször a bájos Izaura fogadta volna őt, a tudós gyönyörűséges felesége. Gundobold mester pedig a legdelcegebb legény volt. Nem csak a fejedelemség hadseregében, — amivel nem sok lett volna mondva — de az egész Közép-Európában; természetesen tehát, hogy tudakozódását a menyecske mindig szívesen fogadta. S míg az ősz mester bezarkózott denevéres tornyába, melynek ablakai kísértetiesen világítottak az éjbe: a tudományok iránt érdeklődő fiatalok, odalenn a csalogánydalos kertben, sokszor hajnalig lestek a buvárkodásának eredményét...

Egyszer azonban — hallga csak! — mivel lepte meg kedves nejét Nikomédius?

— Szivecském — mondta neki egy szép reggel, amikor megpiszkálta a hamut és egész éjszakai fáradozása jutalmául nem talált ott egyebet, mint hitvány salakot — a Sybilla könyveire mondom, meguntam már ezt az utálatos kotyvasztást. Bajlódjon az aranyfőzéssel, aki akar, én ezentul csak a szerelemnek fogok élni: neked galambocskám...

Nikomédius mester el volt rá készülve,

hogy bájos feleségecskéje örömpesve veszi tudomásul az elhatározását; nyakába borul és azontul olyan boldogságban élnek, aminőre a legöregebb gerlicék sem emlékeznek. Képzhetjük tehát a meglepetését, amikor látta, hogy gyönyörű hitvese zordonul összeráncolja szemöldökét és még zordonabban megcsóválja a fejét:

— Szégyellem magamat, Nikodám, igazán szégyellem. Nem sül ki a szemed, hogy te, a tudomány fölkezt bajnoka, ilyen mondasz? Az örök dicsőségnek akartál élni s most olyan életet akarsz választani, aminő a legközönségesebb filiszteré? Pih!

Nikomédius mesternek majd leesett az álla a csodálkozástól.

— Hit mit csináljak? Tovább is piszkáljam a hamut a laboratóriumban?

— Igenis, piszkáld addig, míg nem talál szalata aranyat. Élj a hivatásodnak tántoríthatatlanul tovább. Zárkózz be az aranycsináló tornyodba és ne törődj semmi másal a világon!

Nikomédiust egészen föllekesítették a nagy fölfedezésért lelkesedő nejének e buzdító szavai:

— Angyal vagy! — kiáltott föl elragadtatva. Ugy fogok cselekedni, ahogy mondd...

III.

S Nikomédius mester nagyszabásu neki-buzdulással fogott aznap este munkához, behuzódván titokzatos és füstös tornyába,

Azért mi fölöttünk sem vonult el békésen a vihar; s ha nyitott szemmel nézünk, akkor láthatjuk azokat a különben láthatlan táblátskákat, mely a félelmes időben oda rajzolódott minden adós arcára, hogy valamelyik Rt.-nél — biztosítva van.

A műveltség útján. Az élet szintje az egész vonalon emelkedik. A legeldugottabb faluban is. Csepürágó helyett mozi; naponta friss újság. S a félreeső kisvároskában is aszfalt, villamvillágítás, telefon. És demokratikus haladás mindenfelé. A munkásnép rohamosan művelődik: munkásgimnázium, néphangverseny, népkadémia, népegyetem. Az ország minden nagyobb városában kulturpalotát építenek, ha nincs is egy háznői műveltség, de legalább palota legyen. Mindenütt otthont adnak a kulturának: a műveltségnek. Mint a nagytudású Prohászka püspök mondja „a kultura nem ház, nem forum, nem cimbalom, nem váza, nem elegancia és színház; a kultura mindenek előtt a lélek műveltsége.” A kultura nem a gépek sokadalma, nem göröső, sem aeroplán: ez mind csak eredmény. A kultura az emberi szellem műveltsége, mely fejleszt ellenállhatatlanul; a kultura igazi palotája az iskola: a műveltség háza. Azért csak örömmel lehet Kollányi Ödön polgári iskolái igazgató tervét fogadni, mikor az iskoláját felemeli arra a színvonalra, melyen az iskolának állani kell; a műveltség: a kultura háza lesz nemcsak a kicsinyeknek, hanem a — nagyoknak is.

Lassan, de folytonosan haladunk a műveltség útján. Egy vidéki bácsi állandó közhívat akar építeni Tapolczán; már be is adta kérvényét a képviselőtestülethez és természetesen ezt csak pártolni lehet, mert a színház is — eredmény.

Korbács. Régen is szokás volt, meg most is az, a társadalom hibáinak, rossz szokásainak ostromozása. Sok puffogó frázist szoktak elsütni a társadalomról, amelynek szíve ezer sebből vérzik és tán egyből sem úgy, mint a kártya-ütötte sebből. — Mikor a kártyáról írunk, nem gondolunk azokra, kik szörakozásból, időöltésből folytatnak ártatlan játékokat, időtöltésből folytatnak ur asszonyokra, kik szintén kártyáznak, s habár erről is lehetne írni, hanem gondolunk azokra a kártyajátékosokra, kik professzionátusok és nagyon közel állanak a hamiskártyásokhoz. Egész kis társaság van Tapolczán, kik jóformán a kártyázásból élnek. Éjnek idején üzik mesterségüket. — Például: egy vidéki borvásárló ember vető-

dik éjjelfelé abba a helyiségbe, ahol a társaság is van. Barátságos filléres játékra meginvitálják, csak egypár koronáról van szó. Később azután megindul a játék a szokott recept szerint. Nem egy embert hallottunk panaszkodni, hogy bizony nagyon megkopasztották. Hogy hamisan játszanak-e az illető közéleti egyéniségek, azt nem lehet abból, hogy folyton nyerne megállapítani, mert hisz a kártyajáték gyakorlott kultiválói ab ovo előnyben vannak a dilettánsok fölött. Tán a rendőrség megtudná állapítani, ha egyszer a kellő helyen is tartana — razzját.

A tisztelt Makkaó Ferbli & Co. m. sz. nemcsak Tapolczán csinál üzleteket, hanem alkalomadtán egy zsiros falatra átrándul — Keszthelyre is.

Csevegés a divatról.

Hölgy olvasóinkat bizonyára érdekelné fogja a legújabb divat. Első érdeklődést kelt a hajviselet. Most már nemcsak nappal de este, mindenféle ünnepélyes alkalommal is egyszerű a hajviselet; az oly nagyon izléstelen sok hajbetét „loknyi sinyon” immár mind a múlté. A divatos kis hajtűzésnél megint érvényesül a szép fejforma, vagy ügyesen alkalmazott hajbetéttel meg lehet adni a kellő formát.

A legtöbb fésülés mód a középben vagy oldalt elválasztva mutatja a haját. Az ondület tincsek mélyen a fültre vannak fésülve és hátul elálló, vagy mélyen a tarkóra tűzött kontyba vannak tűzve. A fru-fru megint nagyon kedvelt. A simán hátra fésült hajba előre tűznek fésűt, ami egy kicsit dudorozza a haját. Különböző sok ilyen fésűvel, mely mindenféle drágakövel is van kirakva, díszítik a haját. Esti fejdísznek nagyon szép a gyöngy- és trasz diadém, meg az olyan pánt, melybe hátrafelé vagy fölfelé törtető paradicsom- vagy nemeskőcsag van tűzve; valóságos királynői alakot nyer, aki viseli. Van azután széles brokátszalag, gyöngyhímzéses pánt, mely a fej köré van tűzve és oldalt csokorban végződik, melyet csat fog össze. Az esti fejkötőcskékről köteteket lehetne írni, ha azt a sok formát felakarnánk sorolni, melynek a kieszelése maga is már csuda. Minden elképzelhető anyagból készítenek ilyen fejkötőt, a legelsőbb malinacsipkétől és aranytűllől kezdve, a legnehezebb bársonyig, brokáttig és díszítik köcsaggal, prémekkel, gyönggyel, de mindig úgy, hogy a dísz valamennyire meg-egyezzék az öltözéssel.

hanem annak rendje és módja szerint pénzé a mester. Annyira kitaláltam az aranycsinálás titkát, hogy nemcsak a nyers anyagot tudom gyártani, hanem ime: már egészen készen, tallérokka verve szedhetem össze a fáradságom gyümölcsét...

Ez aztán a lángész világraszóló diadala!... Azaz, hogy mégis — legyünk csak igazságosak, Nikomédius! Nem-e abba akartad hagyni a kísérletezést? Nem a feleséged lobbantotta lángra ujjolag lelkedben a kiálzó ambíciót? Ezt a sikert voltaképpen a feleségednek köszönheted — igen, a feleségednek!

Es sietett is a mester, hogy eleget tegyen az igazságnak és hálátelten nyomjon forró csókot a középkor legféhérebb, legpuhább kacsóira. Azután is szorgalmasan folytatta az aranyfőzést; sőt már annyira biztos volt a sikerben, hogy egész nyugodtan elbőbiskolt a katlan mellett: tudta, hogy másnap reggel, ha a fődelet fölemeli, ott mosolyog feléje tudományának ragyogó diadala. S mennél többször sikerült így a kísérlete, annál mélyebb hálát érzett hitvese, a szépséges Izaura iránt — amiből látszik, hogy amilyen nagy volt a tudománya, éppen olyan nagy volt a szerénysége és az igazságérzete...

Ha azt mondjuk: brokát, prém, gyöngy, ezzel egyben felsoroltuk mindazt, amire rámondhatjuk, hogy: újdonság, ha csak hogy nem akarjuk megemlíteni a meglepő újdonságot, hogy ugyanis esti öltözékeknek a nehéz sötétlilához virágos derakat vesznek, mely annál lengőbb anyagból készül, mennél nehezebb szövetből varrták az alját. És még sem hasonlít a bluzos öltözékhez, hanem egész ruha. Az alját különben dusan ráncolják, redőzik, míg a derék leglengőbbben készül. Szokatlan látvány ez az ellentét: egy barna préselt bársonyaljhoz például kukoricaszín atlaszderék dukál fehér csipkedisszel; egy vakondszürke ezüstbrokát bársonyaljhoz mályvaszínű selyemvoál derék ezüst csipkedisszel kevés vakondprém díszsel; fekete satin liberty aljhoz hermelinszegélyes fehér tüllderék, vagy gyöngydiszes testszínű sifonderék!

A gyöngynek különben nagy szerepe van a mostani divatban, minden színben, nagyságban és alakban. Dísznek alkalmaznak még zsinórt, bojtot, rojtot és mindenféle paszományt; redőzéseknek van külön gyöngytüll, meg parányi kristálygyöngyvel hímzett. Nagyon drága, de ugyanolyan hatásos is a kézzel kivarrt széles ezüst-, kristál-, vagy színes gyöngy szélminták, az ilyen szélminták szegélyezik a lenge felső ruhát. Kevésbé drága, de ugyancsak tetszetős a géppel hímzett felső ruha és ilyen mérsékelt áron meg lehet szerezni.

Elegáns hatású a zettel hímzett fekete tültruha; ezt fekete selyemre borítják és csak kevés valódi csipke élénkíti. — Egyebekben a fekete szín a legdivatosabb akár szatin libertyben, akár sarmözben, vagy vagy bársonyban egyszerűbb esti öltözékek: a díszesebb öltözék velursifonból, brokáttól és plüssből készül. A feketét leginkább fehérrel vegyítik, de tarkítják élénkebb színekkel is, amilyen a gránát-piros, püspökkék, smaragd zöld, aranyárga, stb. és még a leghalványabb színű öltözékre is tesznek kevés fekete bársonyt, vagy prémet.

Nagyon érdekes összeállítás a prémdiszes bál ruha; van benne valami különös szépség és annyira tetszik, hogy az ezidei társaságos idénynek szinte különlegessége. Különösen szép a vékony selyemtüll felső ruha keskeny prémszegéllyel sötét alapon kedvelik a esincillét, hermelint, vagy haty-tyuprémet. Csudaszép, bár egyben csudadrága is az új selyembársony- és fémbrokát, amely utóbbiról már régebben is esett szó; ennek nagyon nehéz a feldolgozása, de viseletnek sem valami könnyű és mindenek felett nagyon karesu alakra való, mert — szélesít.

Fiatallányok nagyon rövidre készítik a táncruhájukat, leginkább tüllből, pettyes selyemgázból, voálinonból, markizettből, vagy könnyű millflór selyemből; vékony tüllrel s apróbb-nagyobb selyemrózsával díszítik. Az alját plüsszében, vagy csipkefodrosan készítik leginkább, erre kerül a redőzött felsőruha. Csinos a szallagdísz is, melyet az alsó ruhára varrnak és mely átcsillog a vékony felsőszöveten.

A ruhák formájáról nem igen tudunk az eddig mondottaknál újabbat mondani — A szük alj sima, csucos, vagy szögletes uszályban végződik. Újabb jelenség a Stuartgallér; valódi, vagy fémesipkéből készítik és egészen finom drót adja meg neki a tartást, így illesztik a kivágásra. A szinte lehetőszerű anyagból készített rövid ujjat prémcsik, vagy gyöngyhímzés szegélyezik; legtöbbször egészen elbujik a vállra boruló fisú alatt. Perzse van azért rendes ujj is, leginkább csipkéből.

Az elegánsabb cipőnél újra feltámad a rokokókor kacérsága, fényűzése. Alig látni már egyszerűbb lakk- vagy selyemcipőt; legalább is gyönggyel hímzettnek kell lennie, vagy strasz-csatnak kell díszelnie rajta, amit 50—100 koronán már meg lehet venni. Egyebekben pedig korlátlanul uralkodik a kerek, mély kivágású színes cipő. Legújabb a brokátcipő, ugy selyem-, mint frémbrókátból; van aztán cipő, színes atlaszból, arany- vagy bronzbőrből, de minde-

lókoponyái, denevérei, kigyói és egyéb hangulatkeltő kellekei közé. Beletemetkezett a Sybillák könyvébe, két tenyerébe borítván a fejét, úgy hogy majd berepedtek a halántékai; a tűzhelyen pedig akkora máglyát rakott, mintha nem is aranyat, hanem ökröt akarna sütni. Gundobold lovag aznap este is eljött tudakozódni s a menyecskével, a homályba borult kertből egy terebélyes fa alá rejtőzve, izgatottan lesték, mikor rohan ki barlangjából a tudós diadalmas kiáltással: Heuréka...

Ez a kiáltás azonban nem akart elhangzani. Sőt lassankint az aranyfőző műhely ablakai is elhomályosultak. A lovag és a menyecske aggódva lopózkodtak a toronyszoba ajtajához: csak nem érte a mestert valami baj? Semmi nesz. Benyitottak. Az ajtó nyitva volt. S a tűzhely előtt, hatalmas karosszékekben, fejét mellére ejtve, ott gunnyasztott a tudós. Aludt — bizonyára kimerült a nagy munkában. A tűzhelyen már csak parázs pislogott a titokzatos aranyfőző fazék alatt...

A lovag és a menyecske szeme össze-villant...

Jócskán dél volt már, amikor a kitünő mester fölserkent. Ugyancsak bosszankodott magára, hogy így elnyomta a buzgóság — s kidörzsölven szeméből az álmot, lelken-dezve emelte föl a nagyhasú fazék födeletét. S mekkora lón a meglepetése, mekkora lón az öröme!

A fazékban arany volt. Valóságos arany. Még pedig nem por vagy darabok alakjában,

niken káprázatosan csillog a gyöngy és strasszkő. Még a magas sarkot is kirakják ilyen kövel, azonkívül még festik is a cipőt kínai modorban. — Ha ezen a téren célszerűségről egyáltalán lehet szó, úgy annak mondható az újítás, mellyel a fehér atlaszcipőt befestik a ruha színére. — Megint divatos az áttört és grenadin-harisnya; ez kézzel készített recehálóból áll arany-ezüst, vagy fekete szelyemszállal beleszórt gyönggyel és ezt huzzák a selyemharisnya fölé. — Ez megint nagyon párisi izü udonság, mely nálunk nem sok kedvelőre fog találni.

HÍREK,

Mélyen tisztelt olvasóinknak és munkatársainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

Hivatalvizsgálat. Árvay Lajos Zalavármege alispánja folyó hó 18-án megvizsgálta a tapolczi főszolgabírói hivatalt és a tapasztalt rend és pontos ügyvezetés fölött teljes megelégedését fejezte ki.

Az iskolák és az ünnepek új rendje. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is elrendelte, hogy az ünnepek rendje az iskolákban marad a régi állapot szerint.

Uj balatoni kikötő. A Balaton ismét szaporodik egy kikötővel. A földmivélségi miniszter elhatározta, hogy Balatonszemesen hajókikötőt építtet és e célra 30 ezer koronát engedélyezett. A kikötő építéséhez Somogy megye 4 ezer koronával, Balatonszemes 150 kézi napszámmal járul, Hunyadi József gróf pedig ingyen adja át a területet.

Honvéd tüzérség Veszprém. Hazai Samu honvédelmi miniszter leiratot intézett Veszprém város közönségéhez, hogy a Veszprém elhelyezni szándékolt tábori honvéd tüzérezred laktanyájának építését hajlandó-e a város törvényszerű megtérítések ellenében vállalni. Mint halljuk a város készséggel hajlandó a tüzérség laktanyáját felépíteni, hogy az ezred ott nyerjen elhelyezést.

A keszthelyi kereskedők az új adótörvény elhalasztásáért feliratban fordultak a pénzügyminiszterhez, kérve, hogy az új adótörvény végrehajtását, tekintettel a válságos közgazdasági és politikai helyzetre, egy évre halassza el.

Siófok nagyarányú fejlődése. Keszthely után az összes balatoni fürdőhelyek közül egy sem tett annyi előrehaladást mint Siófok, sőt egyes dolgokban már el is hagyja Keszthelyt, amennyiben egy millió korona költséggel javában folyik a csatornázás és vízvétel építése. A község közepén levő Darányi Ignác téren 43 méter magas viztorony már elkészült, amely külső szépség tekintetében teljesen hasonló lesz a budapesti Margit-szigeten lévő viztoronyhoz. A viztoronyt két erkély fogja körülvenni, ahol katonazene fogja szolgáltatni a tizenét. Munkában van az állami hajókikötő és moló építése. A Sió hajózhatóvá tétele és szabályozási munkálata is a tavaszkor kezdődik. Eddig is rohamosan fejlődött Siófok, ezután pedig előre nem látható módon óriási fejlődésre és forgalomra számíthat már csak azért is, mert itt lesz a nagy balatoni

téli kikötő és a Sió hajózásának főgóc-pontja.

Bíróválasztás Balatonfüreden. Folyó hó 14-én volt Balatonfüreden a bíróválasztás, amelyen közfelkiáltással Bedegi Gábort választották Balatonfüred községbírójává, akinek ismert ügybuzgalmától sokat remél a község polgársága.

Tilos a kivándorlás. Két nagyfontosságú kormányrendelet jelent meg, mindkettő óriási jelentőségű az egész országra nézve, de fokozottan fontos itt Zalamegyében, a nyugati határszélen, a kivándorlás természetes utvonálán. A kormány törvényadta jogánál fogva beszűnteti az utlevelek kiadását és egy évre eltiltja a védköteles férfiak kivándorlását. A mai feszült és izgalmas helyzetben teljesen érthető és megokolt ez a két rendelkezés.

Az új adótörvények. Az a nagy, s az ország minden foglalkozásu rétegét egyaránt érdeklő mozgalom, amely az új adótörvények végrehajtása körül támadt, visszhangra talált vidékünk gazdái, iparosai és kereskedői körében is. A súlyos és végén láthatlan gazdasági válság egyre aggasztóbbá válik; hitel, vállalkozás, kereskedelem pang s minden foglalkozási ág a legnagyobb aggodalommal tekint az oly kevés jöreménységgel kecsegtető jövő elé. Tetézi mindezeket a bajokat az, hogy az újabb nyomasztó megterhelést jelentő új adótörvények az eredeti terv szerint már 1913-ban életbe lépnének, mi egyjelentőségű lenne nem egy, eddig is csak tengődő existencia pusztulásával. Miért kellett ezeket az adótörvényeket így csinálni, miért nem lehetett legalább végrehajtásuk huzamos időre való felfüggesztését a törvénnyel intézményessé nemcsak ígérté, hanem biztosítottá is tenni: oly kérdések, amelyeknek fejtegetése a lapunk iránya megszabta határt túllépné. De örömmel kell beszámolnunk magáról arról a tényről, hogy társadalmunk, benne Tapolca és vidékének társadalma is, félretéve az egyes foglalkozási ágakat — sajnos — a kelletnél sokkal gyakrabban széttagoló ellentéteket, egységesen áll harcba oly veszélyeztetett létérdekeinek megvédése érdekében. Ugyanis, mint értesülünk Tapolcának és környékének gazdálkodói, iparosai és kereskedői együttes akciót indítanak az új adótörvényeknek a jövő év folyamán való végrehajtása ellen, sőt a törvény kirívóbb sérelmeinek revíziója érdekében is. A részletekre legközelebb beszámolunk. — E helyütt említjük meg, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tapolcai kerülete az új adótörvényeket, de főképp az új kereseti és jövedelmi adóról szóló törvényes intézkedéseket ismertetni kívánja. E célból a kerület titkára *Dr. Buzás Dezső* f. hó 29-én délelőtt 11 órakor a tapolcai kaszinó termében ily tárgyu előadást tart, amelyen az egyesülés tagjain kívül vendégeket is szívesen lát a kerület elnöksége.

Tombola-estély. Mint már említettük a Tapolczi Kath. Jótékony Nőegylet alapítókének gyarapítására tombola-estélyt rendez. A meghívókat a múlt héten bocsátották ki, mely szerint a táncmulatsággal egybekötött tombola-estély 1913. évi január hó 11-én lesz a Balaton vendéglő összes termeiben. A tiszta jövedelem fele részben a Tapolczi Kórházegyesület javára fordítatik. Beléptidij személyjegy 3 kor., család-

jegy 3 személyre 5 korona. Kezdeté este fél 9 órakor. Tekintettel a jótékony célra felülfizetéseket, valamint tombolatárgyakat köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a Kath. Nőegylet választmánya.

Ismét a Böröczök. Horváth István diszeli lakos a szőlőből haza felé ment és kabátja alatt egy üveg bort vitt. A diszeli malomnál találkozott Németh Böröcz István, Lajos, Péter és János tapolczi lakosokkal, akik közül egyik meglátva Horvátnál az üveg bort, tőle elvette és a bort a négy Böröcz megitta. Mikor Horváth az üveget visszakérte egyik Böröcz még arcul csapta, mire látva Horváth veszedelmes helyzetét, elmenekült. Ugyanezen jómadarak megtámadták Presics Pál gyulakeszi-i lakos kocsját, a kocsis a kocsirol lehúzták, összeverték, egyik Böröcz felült a kocsiara és egyet kocsikázva, a sérült kocsisal együtt otthagyták. A jómadarakat a bíróságnál feljelentették.

A Tapolczi Rétlecsapolótársaság közgyűlése. Folyó hó 16-án tartotta a Tapolczi Rétlecsapolótársaság évi közgyűlését, amelyen Mojzer Endre elnökön, Horváth Jenő igazgatón kívül a kulturmérnöki hivatal részéről Rieger Antal főmérnök és a társaság tagjai voltak jelen ez utóbbiak kisebb számu érdeklődéssel. A közgyűlést megelőzően igazgatóválasztmányi gyűlés volt, amelyen a közgyűlés elé terjesztendő dolgokat tárgyalták. Mojzer Endre elnök a gyűlést megnyitván, Horváth Jenő igazgató jelentését, a társaság ügykezeléséről tudomásul veszi, jóváhagyja. Jelenti az elnök, hogy a rét főcsatornáját a folyó évben kétszer kitisztíttatta és a medret tavaszkor és őszkor kikaszáltatta. Bejelenti továbbá igazgató a számvizsgáló bizottság jelentését, amely szerint a társulat jelenlegi tartozása 5413 korona, úgy ennek mint a jövő évi költségvetés tételének fedezésére holdankint 5 korona kivetését határozza el, a hátralékos járulékok behajtása iránt pedig megkéri a vármegye alispánját. Elhatározza, hogy a jövő 1913. évben úgy a fő, mint a mellécsatornákat kitisztogattatja. A gyengélkedő pénztáros helyébe Györi Jánost választja, akit ezen kívül a munkálatok ellenőrzésével is megbiz. Elhatározza 46 K. 98 fillér postaköltség megfizetését, végül tudomásul veszi a közgyűlés, a társulatra kimondott biztosítási kötelezettséget.

Karácsonyi előadások. A Tapolczi Kath. Legényegylet folyó hó 25-én este saját helyiségében alkalmi szindarabot ad elő. — Karácsony másnapján pedig ugyancsak a Kath. Legényegylet helyiségében a Tapolczi Kath. Kör házalapja javára rendez műkedvelői előadást, amikor Erdősi Károly 3 felvonásos történelmi színjátéka „Ősi erények” kerül előadásra. Az előadásokra jegyek válthatók Koncz József üzlet-helyiségében.

Vincellérnövendékek vizsgája. Folyó hó 19-én volt a tapolczi m. kir. állami vincellérskola növendékeinek évről vizsgálat. A növendékek általában igen szép eredményt mutattak fel, különösen szembezők az egy évfolyam azon növendékeinek haladása, akik a felvételtkor a legelemibb ismeretekkel léptek be az intézetbe és egy év leforgása alatt a szakismeretek elsajátításán kívül a nekik szükséges egyéb ismereteket is elsajátították. A vizsga szép sikerű eredménye a növendékek szorgalmán kívül

TUBERIN

ÖRKENYÉN

Siessen addig, mig nem késő egészségét visszazerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezzünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rekedtség, meghűlés, nehézlégzés és a légzőszervek hurutos megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőségek által javasolt **TUBERIN**. Mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkevesebb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból:

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

az előadó tanárok ügybuzgalmának tulajdonítható. A vizsgálat végeztével Tus Antal az intézet igazgatója buzdító szavakat intézett a távozó növendékekhez, lelkesítvén őket, hogy az intézetben szerzett ismereteket iparkodjanak értékesíteni, legyenek mindenkor, szorgalmas, hűséges és lelkiismeretes munkásai annak, akinek szolgálataiban állanak, egyuttal átadja a Nagykanizsai Gazdaság Takarékpénztárnak 20 koronás aranyát Gergor Sándor legszorgalmasabb növendéknek. A tanulók hálás köszönetét egyik növendék tolmácsolta társai nevében.

Uj százkoronások. Tegnapelőtt kerültek forgalomba az új százkoronások, amelyek színre és rajzra sokkal tetszetősebbek lesznek az eddigi forgalomba levőknél. Helyes, de úgy van legtöbb ember, hogy a régiéket is tetszetősek voltak azoknak, akiknek jutott belőle, a mai szűkös pénzügyvilágban az újabb százkoronásokból még kevesebb fog jutni. Mit ér tehát az új, ha még a régiből sem volt és így még ki sem cserélhetjük.

Hangverseny. Mint halljuk a Rákóczi Asztaltársaság kebelében alakult énekkar január hó folyamán, gazdag műsorral hangversenyt rendez, amely iránt annál inkább nagy az érdeklődés, mivel az egy és fél év előtt megalakult dalárda ez alkalommal fog a nyilvánosság előtt először szerepelni.

Allandó színházépület Tapolczán. Skálát Dénes József síklósi lakos azon kérelemmel fordult Tapolca nagyközséghez, hogy állandó színház épület emelésére a község ingyen telket adjon, az általa emelendő színházépület a község tulajdona volna, amelyért ő évi bért fizetne. A kedvező ajánlatot illetőleg kérvényt a képviselőtestület a legközebbi gyűlésén tárgyalja.

Savanyuvíz épül lázasan, mint a Balatonfüredi Hírlap írja. A legtöbb épület már tető alatt van, így a szénsavas fürdő, amely meglepő óriás arányaival. Homlokzatának hossza 90 m. A Kiszaludly-szobor a nagyarányú építkezések miatt valószínűleg a színház elé kerül vagy az Ipolyudvar előtti rondóba. Impozáns lesz a szanatórium. A gyógy-palotát étteremmé és gyógyteremmé alakítják át. A fedett sétány jobb oldalát üzletsor veszi körül.

Postai figyelmeztetés. A karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. A peccsételésnél vésett peccsnyomó használandó.

Megérkeztek a Cigarillos szivarok. A tapolcai dohányosok öröme városunkba is megérkeztek a Cigarillos szivarok. A dohány nagytözsében már ma kaphatók egy korona lefizetése ellenében. Az új — nem is új — szivarok Budapesten oly nagy kelen-dőségnek örvendtek, hogy a boldog vidékek is juttatnak a dohánygyárak. A Cigarillos csinos dobozokban 20 darabonként kapható egy koronáért.

Uj cigaretták A dohányjövődéki igazgatóság december 14-étől kezdődőleg három új belöldi különlegességi dohánygyártmányt hozott forgalomba. Az Anneris, Theba, Moeris cigarettát. Az aranyvégű Anneris darabja 9 fillér, a paravégű Theba 7 fillér és a szopókás Moeris 6 fillér. Az új cigarettákat 20 és 100 darabonként fogják csomagolva árulni az összes különlegességi trafikokban.

A komák. Folyó hó 16-án Szabó Lajos leszenzetomaji lakos megleste komáját, Effenberger Jánost, ki a hegyről jött hazafelé és forgópisztolyából rálőtt, de nem találta. Effenberger ezért annyira feldühödött, hogy hazamenve egy kis fejszét vett magához és azzal visszatérve úgy megvagdalta komáját, hogy az, akarata ellenére is, husz napig kénytelen az ágyban gondolkodni.

A gőzgépközlelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban január hó 5 napján délelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők Deák-tér 8.

Az 1913. esztendő. Az 1913. évben, amely szerdával kezdődik és végződik, látható, hogy nap és holdfogyatkozás nem lesz. Az uralkodó bolygó a Vénus. — A farsang mindössze 29 napig, január 7-től február 4-ig fog tartani. — Husvét igen korán lesz, március 23-án, pünkösd pedig május 11-én. Ez ünnepeknek második napját tudvalevően a pápai rendelkezés értelmében már a jövő évben elejtik. Vízkereszt hétfőre, áldozó csütörtök május 1-re, Péter-Pál vasárnapra, Nagybaldogasszony péntekre esik. Szeptóber 1-én fogantatás ünnepe hétfői napon lesz.

Törvény az iskolakerülők ellen. A közoktatásügyi miniszter novelláris uton szándékozik a beiratkozást hatékonyabban biztosítani. A nagyfokú igazolatlan mulasztások megszüntetésére, avagy a lényegesebb csökkentésére is elegendőnek bizonyult bírságozási eljárás helyett majd a kihágási eljárást alkalmazzzák.

A takarékbetétek háboru esetén. A pénzügyintézetek országos egyesülete a nagyközönség megnyugtatása végett körlevélben hangsúlyozza, hogy a takarékbetétek háboru esetén sincsenek veszélyeztetve, sőt a hágai konvenció értelmében még a győztes ellenfélnek sem áll jogában kezét a nép takarékbetéteire rátenni.

Uj szivarok. December 1-től kezdve két új szivarfajta kerül forgalomba: a Palmas és a Palmitos tiz darabonként kartondobozba csomagolva. A Palmasnak ára 10 darabonként 1 korona 60 fillér, vagyis darabonként 16 fillér, a polgáriasabb Palmitos ára tizdarabonként 1 korona 20 fillér, tehát darabonként 12 fillér.

Adakozás. Dr. Rouse fogorvos a kórház-egylet javára 12 koronát adományozott, mit ez uton köszön meg az Elnökség.

A Balatoni Szövetség igazgató választmányi ülése. A mind nagyobb arányokat öltő Balatoni Szövetség munkálkodásáról a szövetség Budapesten most tartott választmányi ülése kapcsán a következőket jelenthetjük: Az igazgatósági ülés dr. Ovári Ferencz orsz. képviselő, ügyvezető alelnök elnöklése mellett folyt le. Ott voltak: dr. Romy Béla államtitkár, Kvassay Jenő miniszteri tanácsos, az Országos Vízépítési Igazgatóság főnöke, dr. Kmetty Károly udvari tanácsos, egyetemi tanár, dr. Vámosy Zoltán egyetemi tanár, az Országos Balneológiai Egyesület főtitkára, dr. Kätz István főiskolai tanár, udvari tanácsos, dr. Fodor Oszkár az Országos Gyermekszanatórium igazgatója, Vaszary Ernő balatonfüredi, Várady Gyula siófoki fürdőigazgatók, Közsa Károly vasuti igazgató, Rosznagl István dv. felügyelő, Szüts Béla bányai igazgató, Philipp Ödön táblabíró, dr. Burchard-Belaváry Rezső miniszteri titkár, dr. Lenkei Vilmos Dani, dr. Sümei József fürdőorvosok, Lazsánszky Béla gőzhajózási titkár, Sági János író, igazgató választmányi tagok. A fontos üléseken nagyon sok igen jelentékeny kérdést intéztek el. Felvettek 289 új tagot, közte Reiner Gyula és dr. Simon György veszprémi kanonokokat. A miniszteri leiratok kapcsán örömmel vették tudámsul, hogy a földművelésügyi miniszter 30 ezer korona államsegéllyel megépíti a balatonszemesi csónak kikötőt, melynél hajók is kiköthetnek, továbbá, hogy a balatonyöröki kikötő tervek készítésére felhívta a balatoni kikötők felügyelő-ségét. A balatonarácsi népház építési költségeihez a szövetség nyolcezer korona államsegélyt eszközölt ki. Megbízatást nyert a szövetség, hogy a balatonparti községekben a tél folyamán 4 gazdasági tanfolyamot, 60 előadást és 100 felolvasást rendezzen. Örömmel vették tudámsul, hogy a kereskedelmi miniszter a szövetség előterjesztésére elhatározta a balatoni körut megépítését és az első somogyi rész, a siófok-balatonföldvári utszakaszt a tavaszon már megépítik. Ez a szövetség munkálkodásának egyik legnagyobb sikere. A művészi balatoni plakát tervezési költségeihez a vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyobb pályadíjakat adott. A pályázat iránt széleskörű az érdeklődés. Helyesléssel vették tudámsul, hogy Somogyvármegye is meghozta bejelentési szabályrendeletét, hogy véglegesen engedélyezték a so-

mogykilinti-i szövetségi minta zöldségtermesztő telep részére a vízhasználatot s hogy a vendéglők ellenőrzése tekintetében megfelelő intézkedések történtek. Veszprém vármegye is elhatározta, hogy közérdekből a szövetséget telepengedélyezésekhez mindig meghívja. Zala vármegye szigorította a kötelező bejelentés ügyében való intézkedést. A szövetség előterjesztésére Nemestördemicz, Balatonederics, Balatonyörök bekapcsoltattak a balatoni körtelefon hálózatba és legközelebb Tihany és Aszófő is bekapcsoltatnak. Ezzel az egész hálózat kiépül s most azt fogja kérni a szövetség, hogy a körtelefon forgalmat az interurban forgalomtól külön válasszák és ezzel a helyi forgalom könnyebben és biztosabban nyerhessen lebonyolítást. Tárgyalták két magyar idegenforgalmi társaság előterjesztését külföldieknek a Balatonra való vonzása tárgyában és ez ügyben a szövetség kellő lépéseket tesz. A balatoni vasuti forgalom megjobbítása és a győr—dombóvári vasuti vonalnak elsőrangúsítása ügyében a balatoni érdekekre való tekintettel a szövetség januári közgyűlése fog állást foglalni. Helyesléssel vették tudámsul, hogy a szövetség által létesített révfülöpi Czigany emlék leleplezést nyert. Most a siófoki uttóró néhai Glatz Henrik emlékének megörökítése foglalkoztatja a szövetséget. Elhatározták, hogy a badacsonyi turistaforgalom vonzóbbá tétele végett megfelelő lépéseket tesznek. Végül megállapodtak abban, hogy a szövetség közgyűlése január 19-én lesz Budapesten.

Teaivókra nézve fontos. Minden tea-ismerőnek és mindazoknak, akik barátjai egy csésze zamatos illatos teának, saját érdekében áll, hogy az United Kingdom Tea Company, London, angol királyi udvari szállítók, a valesi herceg, számtalan európai kapacitás, intézetek és több ezer szálloda szállítójának világhírű „U. K.” jegyü teájával próbát tegyenek. Az United Kingdom Tea Company közvetlenül Indiában és Kinában eszközli vásárlásait és így módjában van válogatott finom minőségű teát szállítani. E cég londoni villanyüzemü berendezései a maga nemében a legnagyobbak Európában. A keverékek a legnagyobb szaktudással és hozzáértéssel állítatnak össze, úgy, hogy azok zamata és illata tekintetében a legkényesebb igényeket is kielégítik. Különlegességként ajánlja az United Kingdom Tea Company „Kingdom Melange” keverékét, amely a birminghami és windsori angol királyi udvarnál, ugyszintén a legmagasabb arisztokracia körében évek óta használatban van. E világmárka főképviseelője: Popper Gyula. Kivánságra készséggel küldenek ingyen és bérmentesen izelő-mintát. Felhívjuk szives figyelmét a hirdetésre.

Borkezelési tanfolyam Budafokon. Az okszerű pincekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése végett a budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatósága az önnálló nagyobb szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára Budafokon pincemesteri tanfolyam helyiségeiben 1913. évi január hó 14-től 25-ig időleges borkezelési tanfolyamot rendez. Ugyancsak időleges tanfolyamot rendez a budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatósága a kisbirtokosok és pincellérek részére is. Ez a tanfolyam február hó 3-tól 15-ig tart s a hallgatókkal első sorban az okszerű pincekezelés gyakorlati tudnivalóit ismertetik meg. Mindkét tanfolyam díjmentes. Ellátásukról azonban a hallgatók maguk tartoznak gondoskodni. Egy-egy tanfolyamra csak korlátozott számban veszik föl a jelentkezőket. De a jelentkezők számához képest esetleg több tanfolyamot is tartanak. Részletes felvilágosításért a budafoki pincemesteri tanfolyam igazgatóságához kell fordulni.

Szőlőbirtokosok figyelmébe! Szőlősgazda olvasson szőlőszeti naptárt! Megjelent a „Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára” a jövő 1913. évre, teljesen új, tárgyilagoss, hasznos tartalommal. Főbb rovatai: A naptár és havi jegyzéklapokon kívül Havi teendő a szőlőben és a pincében. Szőlőszet. Borászat. Különfele. Hasznos tudnivalók. Természetes életmód. Állatvédelem. Szórakoztató. Vásári jegyzék stb. Ára 1 korona. — Szőlősgazdánk különös figyelmébe ajánljuk. Az 1

korona előleges beküldése után bérmentve küldik, vagy egy korona 25 fillérért ajánlotlan. A Naptár szerzője, kinél az meg is rendelhető: Maurer János, Kecskemet.

Uj izzólámpa. A villamos izzólámpákkal szemben tanúsított egyik főfeltétel az, hogy a lámpák úgy állandó fényerősség, mint tartósság tekintetében a lehető legmesszebbmenő kivánalmaknak megfeleljenek. E mellett azonban az áramfogyasztás ugyancsak fontos tényező, amennyiben az előbb említett előnyök mellett természetesen azon lámpa lesz a legmegfelelőbb, amely a legnagyobb árammegtakarítást mutatja fel. Ezen feltételeknek leginkább megfelel a Magyar Siemens Schuckert Művek r. t. által forgalomba hozott Wotán-lámpa. A huzott drótszálas Wotán-lámpával elpusztíthatatlansága mellett a lehető legnagyobb árammegtakarítás érhető el és így az mindenütt nagyszerűen alkalmazható.

A karácsony előtti vasárnapi munkaszünet. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, mint minden évben, az idén is, felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a vidéken a munkaszünetet a karácsony előtti vasárnapon, ma 22-én, függeszse fel. A miniszter ezt a kérést ellentétben a múlt évben követett eljárásával, azzal az indoklással tagadta meg, hogy december 22-ike és karácsony közt oly hosszú időköz van, amely alatt a közönség bevásárlásait elvégezheti. Tehát kereskedőink ma délelőtt csak 10 óráig szabad nyitva tartani.

Posta és a háboru. Az európai Törökországban fekvő török postahivatalokkal — Konstantinápoly kivételével — a nemzetközi postautóvány értékével, értékdoboz és csomagforgalom szünetelvé, a posta és távirat vezérigazgatóság felhívta az összes zalavármegyei postahivatalokat, hogy további intézkedésig a fenti helyekre postautóványokat, értékeleveket, értékdobozokat és csomagokat szállításra el ne fogadjanak.

Vándor bíróságok Magyarországon. Erdekés utitást léptet életbe az új perrendtartás. Elrendelte, hogy az egyes járásbíróságok területén több kisebb törvénykezési területet kell alakítani. Ezeknek a kerületeknek a központját azután hetenkint előre megállapított időben és napon felkeresi egy-egy bíró és tárgyaló napot tart. Meghallgatja a panaszokat, kisebb ügyeket azonnal elintézi, rövid uton idezvé, be a tárgyalásra a feleket. Ezek a vándorbíróságok 1914. január 1-én kezdik meg működésüket.

A Divat Szalon legújabb száma érkezett hozzánk s mi csak szolgálatot teszünk olvasóinknak, amikor e céljának oly teljesen megfelelő asszony-újságot felhívjuk ajánlunk. Nehéz időket élünk, még nehezebbtől félünk s ilyenkor mindenkinek szüksége van egy ilyen hű barátára, amely minden tudnivalóra megtanít, kenyérkeresethez vezet és nemes szórakozással könnyíti a bizonytalan-ság és csüggedés percein. Csodálatos újság ez. Színes divatképek között érkezik hozzánk, úgy véljük: csak a legújabb divat csodáit ismerjük meg. Mohón nyulunk utána — hiszen ki ne érdeklődne a divat s a szép öltözködés iránt! — és mikor az olvasás végére érünk, azt tapasztaljuk, hogy nem a luxus táplálására kaptunk kedvet, hanem az egész sereg olyan tudnivalót nyertünk, amelylyel a luxus ellen küzdve, mégis mindig elegánsan öltözhünk, a viselkedésünk minden vonalon korrekt lesz, értünk a háztartás ezerfelé ágazó fortélyához és sok olyan iparművészeti gazdasági dolgot tanultunk meg, amelylyel e nehéz időben könnyíthetünk nem csak kedves szórakozással e nehéz percekben, de könnyíthetünk a megélhetés gondjain is. A Divat Szalonban természetesen válogatott szépirodalom, sőt gyermek-újság is van s így, aki erre a lapra három korona ötven fillérért egy negyedévre előfizet, kap: egy dustartalmu divatlapot, egy tökéletes kézimunka-újságot, a hasznos, szükséges ismeretek egész tárházát, egy teljes szépirodalmi lapot, egy kedves gyermek-újságot és az ingyen mellékletet, szabásnak egész halmozatát. Mutatványszámot küld a Divat Szalon kiadóhivatala, Budapest, IV., Eskü-ut 5.

Az új bor és az utóerjedés.

Majdnem általános szokás, hogy az új bort, mikor még meglehetősen zavaros, lefejtik s az ászokhordóba töltik, hogy ott utólag erjedjen és derüljön. Ez ellen épen nem lehet kifogást tenni, mert ha az új bort sokáig az első erjedésből származó seprőn hagyjuk, ez további fejlődésére inkább káros hatású, mint előnyös, hanem mégis igen fontos körülmény az, hogy a lefejtésre a kellő időt válasszuk meg, mert könnyen abba a hibába eshetünk, hogy a bort esetleg nagyon korán fejtjük le, mely hiba különböző bajokat okozhat az ászokpincében.

Ha a must már annyira kiejert, hogy az erjedés gyengül és a seprő leülepedni kezd, a cukor, melyet a must eredetileg tartalmazott, legnagyobb részt már felbomlott s az utóerjedésnek már csak nagyon kevés cukrot kell felbontania. Rendes lefolyású utóerjedésnél folyton szénsav fejlődik az új borból, míg a cukor mind át nem változott s a bor tökéletesen meg nem derült. Nem ritkán azonban az az eset is beáll, hogy az utóerjedés csak nagyon rövid ideig tart, a bor egészen megderül, de csak néhány hétre. A tavasz közeledtével s a melegebb napok beálltával újra erjedni s zavarodni kezd, lassan néhány hétig is erjed, azután újra derül, de a jövő tavaszkor újabb erjedésnek indul. Az ily ászok-erjedések, eltekintve attól a veszteségtől, mely a bornak a hordóból való kifutása által támadhat, azért is nagyon hátrányosak, mert a bor teljes megérését késleltetik. Az olyan bor, mely még ászok-erjedésnek indulhat, zamátját nem fejlesztheti ki, hanem nyers marad.

Az érés késése azonban még a kedvezőbb eset. A teljesen ki nem erjedt bor gyenge gyermekhez hasonlít: a legkisebb véletlen elég, hogy komolyan megbetegedjék. Az ilyen eretlen bor nagyon könnyen penészesedik, nyulossá válik vagy megecetesedik, minél fogva rendkívül gondos kezelést igényel, anélkül, hogy azt zamátjának gyors és teljes kifejlésztése által jutalmazná.

A bor utóerjedése, ha a helyes arány megtartása mellett történik, mindig csak a főerjedés folytatása; a helyes arány abban áll, hogy a bor elég élesztőt tartalmazzon és hogy a megfelelő hőmérséklet benne meglegyen.

Ami az első pontot illeti, azzal nem szükséges törődni, mert az új borban, ha csak kevés zavaros is, még mindig van annyi élesztő, hogy tökéletesen kiejerted. Sokkal fontosabb a kellő hőmérséklet kérdése. Az erjedés a hőmérséklettől függ, úgy, hogy annak egy fokkal való emelkedése vagy alászállása az erjedést jelentékenyen gyorsíthatja vagy lassíthatja. Mivel az erjedésnél is meleg fejlődik, a must hőmérséklete rendszeren sokkal magasabb a levegőnél, mely körülveszi, s minél több melegség fejlődik, annál gyorsabb a bor erjedése is. Amint az erjedés lassabb lesz, a hőmérséklet is csökken, nem szabad azonban megengedni, hogy bizonyos foknál mélyebre szálljon le, mert az erjedés egészen megszűnhetik, habár még sok át nem változott cukor van az új borban.

Az új borban, — mely már csak kevés cukrot tartalmaz, — az élesztőt sokkal nehezebben végzi a munkáját, mint a főerjedés alatt, mivel az alkohol az élesztő képződését akadályozza. Míg a főerjedésnél néhány nap alatt a cukornak 16—18 százaléka változik át, addig hetekig is eltart, míg az új borban még meglevő 2—3 százalék cukor átváltozik, feltéve, hogy az élesztő legalább 14—15° C hőmérséklet mellett működik. A főerjedés után az új bornak hőmérséklete rendszeren 14—15° C s azon kell igyekezni, hogy a hőmérséklet fentartassék mindaddig, míg az utóerjedés bizonyos fokig nem haladt.

Boroszobákban azonban akkor, midőn az új bort le szokás fejtetni, rendszeren csak 8—10° C a hőmérséklet. Az új bor az ily pincében folytonos hűtésnek van kitéve s annyira kihűlhet, hogy az erjedés megszűnik, mielőtt a cukor mind átváltozott volna. Ha nagy hordókban van a bor, a veszély kisebb, mert a kihűlés lassabban történik, mint kisebb hordókban.

Hogy mindama kellemetlenségeknek, melyek a teljesen ki nem forrt új bornak pincei kezeletével járnak, elejét vegyük, célszerű a bort, mielőbb lefejtetni, megvizsgálni. Amíg a borban még meglehetősen pezsgést hallunk, ha fülünket a hordó szájához tartjuk, nem szabad lefejtetni még akkor sem, ha már derülni kezd. A bor ilyenkor már erősen erjed. Igen célszerű a bornak hőmérsékletét napról-napra meghatározni; amíg ez ugyanazon a fokon marad, vagy csak nagyon lassan csökken, az erjedés egyenlően halad s határozottan helytelen volna azt megzavarni, de ha azt tapasztaljuk, hogy a hőmérsék 24 óra alatt tetemesen esett, s a bor nagyon gyengén pezseg, az új bort fejtjük le és pedig úgy, hogy sok levegővel érintkezzék; a borban még meglevő élesztő ennek következtében erősebben kezd működni s a bort erőteljes utóerjedésre készíteti, mely megfelelő kezelés mellett addig tart, míg minden cukor elerjed.

Olyan bor, melynek utóerjedését túlságos lehűlés meg nem zavarta, nem indulhat ászok-erjedésnek, mert semmi cukrot sem tartalmaz s az utóerjedés után azonban abba az állapotba megy át, melyben azok a nemes anyagok képződnek benne, melyek a bor zamátját képezik. Az erjedés mintegy bevezetése ez anyagok képződésének és csak az olyan bor nyer gyorsan finom ízt és zamatot, mely rendszer viszonyok közt erjedt.

KÖNYVPIAC.

Aesthetikai tanulmányok.

Dr. Luttor Ferenc volt tapolczai róm. kath. káplán foglalta össze ezen cím alatt egy sorozat tanulmányait, bizonyosságul a művészi alkotásokban nyilatkozó szép iránt való fogékonyságának.

Mikor ezt a könyvet olvassuk, feltárul előttünk dr. Luttor mélyeséges tudása, tudásának komplexuma, mely képesíti őt arra a magasabb látókörre, mely meglátja a modern világ gyorsan haladó életében is a szépet, a régi világ emlékeiben a művészt, a virágos mezőben, a Paestum elhagyatottságában a fenségeset.

Könyvében szól a művészetről, a régi idők művészetétől a modernig, amelynek is csak két alkotó eleme van: a változatlan emberi természet, melynek kulturális tevékenysége, vágyódása soha sem csökken, s a gyorsan változó, fakuló, de gyorsan is fejlődő elem, a technikai megérzés. A „Művészet — ember“ szakaszban azt mondja: Az ember küzd, tökéletességre vágyik és soha meg nem állhat, törekvésének kövülete a művészet. És minden kornak megvan a maga művészet, mert minden kor gyermeke akarja a világot gondolatai szerint alakítani: s ez a művészet.

Majd szól a tudományról, a becsületről, a szépségről, melyeket gyönyörtől okjéttel magyaráz. „Az igaz, jó és szép teljes mélységében felfogott harmonikus kultusza kiemel bennünket a materialis, a panaszkodó hétköznapiságból, s ez a valódi kultura forrása. Aki megbecsüli tudása kincseit, megvalósítja országaiban az erkölcsi nemesség elveit, aki szereti és átéli magában a szépséget, az tud élni.“

A mélyen járó bölcséleti fejtegetés után a szolnoki művészteléről olvasunk hangulatos leírást. Élvezük a plasztikus, élénk színekkel megfestett szolnoki táj szépségét, mely így a szerző meglátásain keresztül számszorosán adja vissza a természet örök fenségét, az utszéli virág egyszerűségének báját, ami mellett a közönséges utasember közönyösen halad el.

Majd a festészet tárgykörével foglalkozik hosszabban. Ismerteti a festészet tárgyainak köreit: a tájképfestést, építészeti képeket, állatképeket, zsánerképeket, életképek festését és a többi, melyeknek tudása nagyban elősegíti egy festmény aprólékos részleteinek, finomságának meglátását.

Ezután apróbb tanulmányok következnek Rómáról, az örök városról, a bizanci kérdésről, a régi római mozaik-művészetről, a romvárosról: Paestumról.

A száz oldalas könyv minden lapján megnyilatkozik a szerző szépérzéke, mely megért, megmagyaráz könyvében minden fölvetett témát. A könyvet a veszprémi egyházmegyei könyvnyomda nyomtatta.

Uj könyvek.

Carlyle: A francia forradalom története. A művészi történelemírás legnagyobb alkotása Carlyle nagy munkája a francia forradalomról. Az emberi historia legnagyobb eseménye és a história-írás legnagyobb művésze egymásra találtak. Lélegzetelállító gyorsasággal, Carlyle roppant erejű stílusának a dübörgésével peregnék le sorra a nagy dráma jelenetei: A Bastille ostroma, a feudalizmust eltörlő augusztusi éjszaka, a nemzetgyűlés, a királyi család szökése és elfogása, a Mar-seillaise megszületése, a köztársaság, XVI. Lajos kivégzése, az egész Európa ellen vívott háború, a rémuralom egymást öldöklése és végül a forradalom örökösének Napoleonnak a megjelenése. Egy óriás gyurja itt óriások szobrai. Mirabeau, Danton, Robespierre, Desmoulins, Marat, az ifjú Napoleon plasztikusan, élettel és szenvedéllyel telten állanak előttünk. Megrázó erejű és lebéklyozó érdekességű könyv. A Világkönyvtár kiadása. Ára három kötetben 5 korona 70 fillér.

Heltai Jenő: Hét sovány esztendő és más elbeszélések. A „Hét sovány esztendő” az első igazi magyar bohém-regény. Csupa jókedv, csupa vidámság és a mellett csupa igazi művészet. Az „Izgatott Rókák”, így nevezik magukat a regény bohém-társaságának tagjai, egyik mulatságot a másik után csapják, egyik lumpolás a másikat váltja föl és az örökösen éjjelezőket mégsem nézzük züllöttnek; van bennük valami nemes, valami finom, valami tiszta. Smicinek, a pik-tornak és a vörös Ticának — ők a regény tulajdonképpeni főhősei — szerelme a legmeghatóbb történetek egyike. Ez a szerelem ad Ticának, ennek a jószívű gyermeknek erőt, hogy kiszabadítsa magát vén uszorsá karmai közül, hogy a pénz és gazdagság minden kísértésének ellentállva, nyomorban és szegénységben hűséges társa maradjon Smicinek. És milyen megható ez a fertőző kikerült virág, mikor elmondja a kopott pik-tornak minden asszony legedesebb és leg-fájdalmasabb titkát, a mint ragyogó arccal vallomást tesz anyaságáról. A lumpoló társaság egyik tagja mély megindultsággal hallgatja és úgy érzi, hogy szüzi tisztaság sugárzik feleje és meghatottan vonja a kis keztyűs kezét magához. A kis bűnös Tica asszonyi eszménynyé magasodik és magával emeli Smicit, aki megrészegek a boldogságtól és egyszerre tudatára ébred annak, hogy ő nemcsak léhaskodó bohém, hanem férfiú, kinek kötelességei vannak és Ticájával — most már édes kis feleségével — külföldre indul, hogy tanuljon, küzdjön és alkoss. Ez a szép történet az a tengely, amely köré a regény sok vidám és kacagtató jelenete sorakozik. A lumpoló kompánia minden egyes tagja valóságos kabinetalak. A regény stílusa Heltai előadasmódjának minden kiválóságával ékeskedik. Egyszerűségében is művészi és világhosszúságával a legjobb klasszikusokra emlékeztet. A „Hét sovány esztendő”, mely Heltai néhány más jókedvű elbeszélé-sével együtt az Athenaeum Könyvtár leg-ujabb köteteként jelent meg. Ára köteve 1 korona 90 fillér.

Drasche-Lázár Alfréd: A nő és a kigyó. E címmel huszonegy novellát gyűjtött csinos kötetbe e világlátott szerző és a huszonegy novella sok tarka színt, tárgyat, alakot vet föl színre. Van köztük akárhány, amely valódi irodalom. Mindjárt A nő és a kigyó, egy szélhámós angol hölgy rajza, akinek sikerült rászédnie egy tisztességes embert, hogy a sok kaland hősnőjét feleségül vegye. És a férj hisz ebben az asszonyban: egész vagyona a hite. A fekete gyöngy egy sötét-multu orosz kalandor története, aki egy diplomáciai estén a háziasszony ékszerét el-

lopja. Nagyon mulatságos eset a huszár-önkéntes udvarlása a kapitánynénál, akit Nero, a hatalmas bernáthegeyi kutya őriz. Igazi pesti história az Á la Gainsborongh; a bálba készülő uriaszony fodrászának késedelmeből s az asszonyka elmaradásából pár perc alatt hogyan fonja-szövi a gyilkos pletykát a barátnői jóindulat. Stíljének változatossága, a tárgyhoz alkalmazkodó készsége kitűnik a Bölcsészet című novella száraz humorából és az Ördög atyja népies jóízűségéből.

HIRDETÉSEK.

Egy okos fej
minden alkalommal
Dr. OETKER-féle vanilin-cukorrot a 12 fill.
használ a drága vaniliacső helyett.
Ez a legjobb fűszer tészták, kakaó és tea, csokoládééskrémek, kuglupf, mártások, tejszín, pudding és torták részére.
Finom vagy porcukorral keverve mindennemű tészta behintésére páratlan rendkívül kiadós, így kuglupf, fánk császármarzsa stb.
1 csomag a 12 f. pótol 2-3 csövet.
Mindennél kapható millió recepttel.
Tészták sütéséhez csak a VALÓDI Dr. Oetker sütőpor 12 f. használandó.

Eladó ház.
Park-utca 1 sz. alatt Hirsch Lipót ur háza mellett épült új házat más vállalkozás miatt
ELADOM.
A házban 3 lakószoba, fürdőszoba, konyha, kamra és pince van.
Bővebbet a tulajdonos
Pressing Gábor.

Wotan
húzott drótszállal.
Kb. 75 % árammegtakarítás.
TÖRHETETLEN!
Magyar
SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK
Budapest, VI., Teréz-körut 36.

6483/tkv. szám 1912.

Árverési kérvénye a Turai Takarékpénztárnak Preisz Manó budapesti lakos ellen.

Póthirdetmény.

Folyamodót a telekkönyvi hatóság Pinkaffői Takarékpénztárnak Preisz Manó és neje Lasz Sarolta elleni végrehajtási ügyében csatlakozottak kimondja és közhirre teszi, miszerint a Pinkaffői Takarékpénztár végrehajthatónak Preisz Manó és neje Lasz Sarolta budapesti lakosok végrehajtást szenvedők elleni 6000 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 6134/1912. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a tapolczai 3580. sztkvben 633. hrsz. házból Preisz Manó 1/2-ed illetőségére 1870 korona, a 619. sztkvben 677. hrsz. házból Preisz Manó 1/2-ed illetősége 1650 korona kikiáltást árban alulírott telekkönyvi hatósághoz 1913. évi január hó 25. napjának délelőtt 10 órájára kitűzött árverés az 1881. 60. t.-c. 147. § a alapján a Turai Takarékpénztár végrehajtható érdekében is 2400 kor. tőkekövetelése s járuléka kielégítése végett megtartatni fog.

Folyamodó költségei 35 korona 30 filléren állapítottak meg.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1912. október 1.

Papp s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

RETHY BELA
PEMETEFÜZUKORKA
BEKESCSABÁN
ÁRA 60 fillér.
Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü cukorkánál.
Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozatlan. Réthy-félet kérjünk, mivel sok hasztalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **Réthy név.**
1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 K. Mindennél kapható
Csak Réthy-félet fogadjanak el!

Polo
Grand Prix-et St Louis 1904
állami aranyérmét Nürnberg 1906
legjobb folyékony Fém-tisztító
Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. K. A. U. S. S. A.
Mindenütt kapható
Ingen ingyen próbát

≡ NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR ≡

GÁL M. MIKSA üzletében, **Fő-utca** HARANGOZO-PALOTA.

Raktárra érkeztek az összes újdonságok gyermekjátékok, diszmitárgyak, pipere és divat-cikkek. Legelegánsabb kalapok, sapkák, nyakkendők, ingek, cipők, keztyűk, bőrtárcák, női bőr-kézitáskák, legujabb kézimunkák és az összes e szakmába vágó cikkek.

Rendkívüli olcsó árak!

Pontos és szolid kiszolgálás!

Egy csészec kávéban sem

szabad a pompás „Valódi“ : Franck: kávépótléknak hiányozni, mely fűszeres izt és szép színt ad. A minőség kiadóságot, olcsóságot és izletességet tartalmaz. Gyár Kassán.

HIRDETMÉNY.

DENCSIK JÁNOS és neje tulajdonát képező MOGYOROS-HEGYI

szőlő

SZABAD-ELADÓ KÉZBŐL

DR. KASZÁS KÁROLY ügyvéd irodájában.

ARCKÉP

és TÁJKÉP

NAGYÍTÁSOKAT

ritka szép művészi kivitelben jutányos :: áron készít ::

DOMANICKY SÁNDOR fényképész

TAPOLCZA, (saját ház).

A polg. fiúiskolával szemben.

Fajbaromfi eladás.

Sárga orpingtonok és bronzpulykák kaphatók

SZADECZKY GÉZANÉNÁL Tapolcza, Kossuth Lajos-u. 46. sz.

Ugyanott eladó egy 2 méter magas, horgonyozott drótból levő 200 folyóméteres baromfikerítés a hozzávaló ajtókkal és tölgyfácölöpökkel együtt.

Eladó ház és több háztelek

a Park-utca 3. szám alatt kedvező fizetési feltételek mellett

Kiss István kertésznél, :: a vasuti liget mellett. ::

Főraktár POPPER GYULA Tapolcza

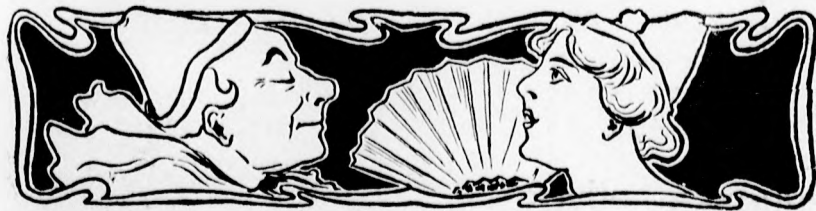
Szőlőbirtokosok!

Berlandieri x Riparia Teleki

a jelenkor legjobb alanyvesszője Mielőtt szükségletét amerikai vesszők és oltványokban beszerzi, kérje nagy képes árjegyzékünket a melyet mindenkinek ingyen és bementve küldünk meg!

TELEKI ZSIGMOND

szőlőtelep kezelőse **Villány.**

BÁLI MEGHIVÓKAT

izléses kivitelben készít

LÓWY B. könyvnyomdája TAPOLCZÁN.

KARÁCSONYI KÖNYVVÁSÁR

LÖWY B. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN TAPOLCZÁN.

Ajándéknak alkalmas diszkötésű könyvek:

Rákosi, Bobby és Csiba	8— K	Kiss, Rákóczy csillaga	3— K
„ Kexholmi Mária	4-80 „	Halász, Kincses szekrényke	1-20 „
Herczeg Ferencz, Mesék	8— „	Bródy, Egri diákok	2-80 „
Móra, Csiliesala Csalabér	7— „	Ego, Komoly Novák Magda	2-80 „
Lőrinczy, Bujdosók	7— „	Baróti, Ezeregyéjszaka	3-60 „
„ Igmándi bég	5— „	Tamás bátyja kunyhója, 2 kötet	10— „
Radó, Magyar népmondák	5-60 „	Garádi, Vadászkalandok	3-40 „
Meszlényiné, Tündérmesék	4-80 „	Seress, Napoleon	7— „
„ Hajnalka	2-80 „	Roden, Kis Makrancos mátkasága	3— „
Benedek, Többsines királyfi	3— „	Hermann, Évike regénye	4— „
„ Székely tündérország	3-20 „	Beniczky, Apró mesék	3— „
„ Nagyapóknál	2-80 „	Paris, Nagyapó meséi	3— „
„ Apa meséi	3— „	Kipling, Gyermekmesék	3— „
Erődi, Utazásom Szicília és Malta szigetén	5-60 „	Greville, Kis hercegnő	2— „
Gaal, Hűséges mind a sirig	4— „	Isák, Márta néni levelei	2— „
„ Kujak András utazása	5— „	Sass, Diadal	2— „
„ Pompeji pusztulása	6— „	Lampérth, A nagy dárdás	2— „
„ Mókus	2-80 „	Nagy, Kati kisasszony élete	2— „
„ Burkus	3-50 „	Krudy, Diákkisasszonyok	2— „
Mayer, Aranybánya	— „	Novelly, Ilus	2— „
Tutsek Anna, Édes otthon	5— „	Robinson	2— „
„ „ Vidorka új élet	2-80 „	Schön, Tarka mesék	3— „
„ „ Mariette	5— „	Geggus, Az én meséskönyvem	2-50 „
Földes Géza, Fekete király	4— „	Marlit, Granátköves asszony	5-60 „
Lovik, Leányvári boszorkány	5— „	Balla, Tréfaország	3— „
Lengyel Laura, Három galamb	5— „	Gárdonyi Géza, Nagyapó száz tréfája	3— „
S. Bisi Albini, Grazia fia	4— „	Zöldi Márton, Pici Palkó	3— „
May Károly, Csendes oceánon	5— „	Bodrogi, Regélő tulipán	3— „
Jászai, Utirajzok és tanulmányok	4-50 „	Vidám mesék	1-20 „
Jósika, II. Rákóczi Ferenc	4-40 „	Küzdelem a dicsőségért	1-20 „
Maczkó ur Boszniában	7— „	Mesekestár	1-20 „
„ „ Repülőgépen	7— „	Guliver	1-20 „
„ „ Amerikában	7— „	Gyermekmesék	1— „
Farkas, Magyar fiu Napoleon seregében	2-88 „	Babatündér	1— „
„ Mária meséje	5— „	Hatvan mese	1— „
Tábori, Kong-Kheon	3-20 „	Piros ház	1— „
„ Bujdosó Gergely	2— „	Kis gyermekek verseskönyve	1— „
		Vadember	1— „

Modern könyvtár Filléres könyvtár Klasszikus könyvtár
Magyar könyvtár Egyetemes regénytár Olcsó Jókai

Athenaeum könyvtár MIKSZÁTH-ALMANACH,
Világ könyvtár kiadványai. KINCSES KALENDÁRIOM.

SZAKÁCSKÖNYVEK, Zilahy: Szakácsköny, Süddeutsche Küche.

Imakönyvek, naptárak, karácsonyi és újévi képeslapok nagy választékban.

LEVÉLPAPIROK KEDVEZMÉNYES KARÁCSONYI ÁRON.

Elszakíthatlan képeskönyvek nagy választékban.

PAUK VILMOS

vaskereskedése
TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagyválasztékú raktárát, Nechwile Ferenc szabadalmazott »AUSZTRIA« permetező egyedül készítőjének raktára, továbbá önműködő Rákóczy, légnyomású, Mayfarth és Eclier vermöre permetezők, melyeket gyári áron bocsátok rendelkezésre.

Szénkénevezők, (Egyszerűség.) Borszivattyúk, bortömlők, (Heinrich rendszer.) Ékek, Kayser varrógépek golyós csapágygyal továbbá a legnagyobb választék

szőlőprésekéből, Lüttichi és Pieper vadászfegyverekből; mindennemű gazdasági és szőlészeti gépekből.

Nehéz I. rendű »AUSZTRIA« permetezőkhez mindennemű géprész kapható. Állandó nagy raktár használt vasuti sinekből és vasgerendákból.

Ugyanitt egy jó házból való fiataloknak felvétetik.

HIRSCH JÓZSEF

hentes üzlete és füstölője

TAPOLCZA, főtér.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.
Friss sertéshus, I. rendű sertés-zsír és zsírszalonna.
Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.
Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, párisi és szaládé.

Legolcsóbb napi árak!

Az elhalt özv. Huppán Ferencné házáat

(Kisfaludi-utca 7. sz.) az örökösök szabadkézből eladják.

Megbizott Huppán Gyula.

Bogdán Józseftől megvett házat (Kinizsi-utca 6. sz.)

szabadkézből eladom.
Huppán Gyula.

A sümegi és a keszthelyi utban házhelynek alkalmas

föld eladó.

Bővebbet Huppán Gyula.

MILLIÓK

használat

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás,
:: görcs, számarköhögés ellen ::

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a „3 fenyővel“

6500 elismerőlevél orvosoktól
:: és magánosoktól. ::
Kiválóan kellemes ízletes bonbonok.

20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozban kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

BORKÖVET

minden időben a legjobb napi árak mellett

vesz TACHAUER LIPÓT
Wien 2/3 Obere, Donaustrasse 83.
Minták kéretnek.

STANDARD OF JAMAICA RUM GAMAGE ÉS HOLLINGUM LONDON eredeti töltése.

Tapolczi főlerakat:
POPPER GYULA CSEMEGBÁRUKERESKEDÉSE
A monarchia vezérképviselete PEKARCK és LEDERER
BÉCS. 19 1.

BRÁDY-féle GYOMOR-CSEPPEK

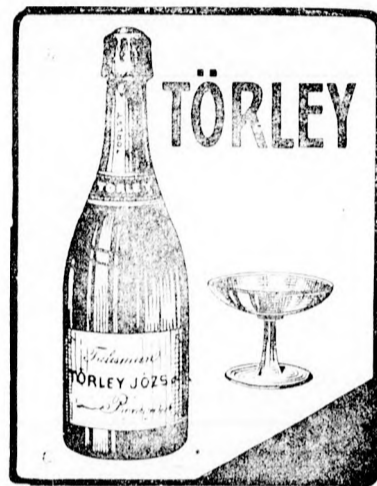
ezelőtt Máriacelli cseppek

több mint 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. — E cseppeknek utólrhetően jól hatása van emésztési zavaroknál, azután páratlan gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, vérszegénység, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K. 1.60, kis üveget — 90 fillér, 6 üveget K. 5.40, 3 nagy üveget K. 4.80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerár a „Magyar Királyhoz“ BÉCS, I. Fleischmarkt 2., Depot 3.

Ugyeljünk a védjegyre, amely a Máriacelli Szűz Máriát ábrázolja, a vörösrínű csomagolásra, s az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasításunk vissza minden utánzatot.

Olcsó tölgy-, hasáb- és dorong-tüzifa kapható

a deáki erdő-vágás területén.
Utalványok Marton Gáspár és Fia cég irodájában előzetesen váltandók.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület- és mulakatos Tapolca, Arany János-utca, a zárda-kert átellenében.

Készít minden e téren előforduló épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépeső-, sir-, erkélyrácsokat- és vaskapukat.

Elfogad szivattyus kutak fellállítását és javítását, borfejtő, szénkénevező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

Állandóan nagy raktáron tartok takaréktűzhelyeket és permetező géprészeket. Elfogad mindenféle mérlegjavítást.
Osram égők a legolcsóbb áron!